نتیجه سیاست اشتباه ارزی دولت؛ هم چوب را خوردیم هم پیاز

سیاســت‌های ارزی اخیــر دولت بر اصولی اســتوار شــد که از همــان ابتدا تبعــات اجرای آن قابــل پیش‌بینی بود؛ به طوری که هیچ‌یــک از اهداف اولیه سیاست‌های ارزی فروردین ماه تحقق پیدا کرد و دولت هم ارز داد و هم نرخ‌ها بالا رفت و اعتراض‌ها بلند شد.

از همان روزی که دولت به یکباره تصمیم گرفت در شرایطی که نرخ دلار در حــدود ۶ هزار تومان و یورو ۷ هزار تومان بــود، ارز را در نرخ ۴۲۰۰ تومان تک نرخی اعلام کند، بسیاری از کارشناسان این تصمیم دولت را اشتباه و یک تصمیم از قبل شکست خورده دانستند.

در تصمیم شــبانه دولت، نرخ ارز رســمی از دامنــه ۳۸۰۰ تومان به ۴۲۰۰ تومــان افزایش یافــت و جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهــور اعلام کرد نرخ همه نیازهای ارزی بر مبنای دلار ۴۲۰۰ تومان تامین می‌شــود. هر چند که با وجود این اعلام، بانک مرکزی در بخشنامه‌های خود محدودیتی برای ارزهای خدماتی مانند ارز مســافرتی و ارز دانشــجویی قائل شد، اما هیچ اولویتی برای تامین ارزها کالاها در نظر گرفته نشد.

همزمان ســامانه نیما نیز با هدف اعلام شده نظم‌بخشی به بازار و شفافیت در معامله متقاضیان و عرضه کنندگان ارز و شناسایی نیازهای واقعی راه‌اندازی شد.

از رانت نرخ خوراک پتروشــیمی‌ها تــا رانت ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی ارز واردات

بــا وجود اینکه بانک مرکزی و دولت هرگونه ارز خارج از ســامانه ســنا را غیرقانونــی و مصداق قاچاق اعلام کرد، اما در این مدت عمده عرضه‌کنندگان ارز در این ســامانه شــرکت‌های پتروشــیمی بودند و با توجه بــه اینکه اغلب صادرکننــدگان غیرنفتــی ارز خــود را از طریق این ســامانه عرضــه نکردند، پتروشیمی‌ها برای این اقدام خود تقاضای مشوق کردند که دولت با کاهش نرخ خوراک محصولات پتروشیمی، به سرعت به این درخواست پاسخ مثبت داد.

در واقع دولت برای نگه‌داشتن نرخ غیرکارشناسی خود رانتی قائل شد که به گفته حریری نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین، در صورت ادامه پرداخت ارز ۴۲۰۰ تومانی تا ســقف ۵۰ میلیارد دلار، رانــت واردکنندگان به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید.

بــازار ارز اما با وجود بگیــر و ببندهای ظاهری به کار خــود ادامه می‌داد و تعیین‌کننده جریان اقتصادی و نرخ‌ها ارز غیررسمی بازار بود که مسئولان دولت آن را قاچــاق اعــلام کرده بودند. ۶ هزار تومــان، ۶۵۰۰ تومان، ۷ هزار تومان، ۷۵۰۰ تومان، ۸ هزار تومان و در نهایت ۹ هزار تومان، نرخ‌هایی بودند که بازار ارز شاهد آن بود و خبر آن در رسانه‌ها و افکار عمومی پیچید.

مســعود خوانساری رئیس اتاق بازرگانی تهران در این باره گفت: «یک ماه پیش نامه‌ای به رئیس‌جمهور نوشــتم و اشکالات سیستم جدید ارزی را ضمن تشکر از اقدامات انجام شده برای کنترل بازار ارز بیان کردیم. در این نامه بیان کردیم که قیمت ارائه شــده برای ارز واقعی نیســت و باعث شد تقاضا برای ارز افزایــش یابد چنانچه دولت اعلام کرد که در دو ماه گذشــته حدود ۲۰ میلیارد دلار ثبت سفارش برای واردات شده است.»

بــه گزارش فــارس، و عجیب آنکه این نرخ غیررســمی به دســت آمده از معامــلات غیرقانونی، مبنای تعیین بهای ســکه و طلا در بــازار تهران بود. به موازات رشد نرخ ارز غیررسمی بهای سکه هم سیر صعودی داشت در چند ماه، بــا وجود افت قیمت اونس، قیمت آن در بازار تهران دو برابر شــد. تبعیت بازار ســکه و طلا از نرخ غیررسمی ارز در واقع این پدیده ناتوانی دولت در مبارزه با قاچاق ارز را نشان داد.

مشــاهدات میدانی از بازار تهران، به ویژه بازار لوازم خانگی، نشان می‌دهد اغلب فروشــندگان که بیشــتر نمایندگــی برندهای خارجــی و داخلی را دارند، تمایلی به فروش کالاهای خود ندارند و به مشتریان می‌گویند فروش نداریم و یا اینکه عدم تحویل بار توسط شرکت را مطرح می‌کنند.

طبق اعلام مســئولان بانک مرکزی، از ابتدای اعمال سیاست جدید ارزی، بیش از ۸ میلیارد دلار ارز به واردکنندگان پرداخت شــده و به گفته خســرو تاج رئیس ســازمان توســعه تجارت در دو ماهه اول ســال جاری ثبت سفارش ۶۶ درصد رشد کرده است.

این مؤلفه‌ها بیانگر جذاب شــدن واردات اســت و تنها عامل جذاب در این مــدت مابه‌التفاوت نــرخ ارز دولتی برای واردات با نرخ ارز در بازار غیررســمی بوده است. نرخ ۴۲۰۰ تومانی در برابر نرخ غیررسمی در دامنه ۷ هزار تومان تا عددی که مشخص نیست.

پس از حدود سه ماه تزریق ارز برای واردات همه کالاها، سیاست‌های ارزی دولت تا حدودی اصلاح شد. ممنوعیت واردات بیش از ۱۴۰۰ قلم کالا و تعیین ســه اولویت تخصیص ارز و اجازه معامله ۲۰ درصد از ارز حاصل از صادرات در خارج از سامانه سنا با نرخ توافقی، سه اصلاحیه بر سیاست قبلی ارزی بود.

دولت هم چوب را خورد و هم پیاز را

اهداف سیاســت قبلی ارزی بانک مرکزی را می‌توان اینگونه خلاصه کرد؛ انتقال همه معاملات ارزی به سامانه سنا، یکسان‌سازی نرخ ارز در قیمت ۴۲۰۰ تومــان، تامین همه نیازهای ارزی، حذف بازار غیررســمی و عدم افزایش قابل توجه قیمت کالاها و خدمات.

اما نتیجه این شــیوه چیزی نبود جز انتقال تنها بخشــی از درآمد صادرات غیرنفتی (ارز پتروشیمی‌ها)، ادامه فعالیت بازار غیررسمی ارز، ادامه ارز دو نرخی و افزایــش قیمت کالاها. بدین ترتیب هیچیک از اهداف اولیه سیاســت ارزی دولت محقق نشــد. شــاید بتوان این رفتار و نوع سیاست‌گذاری دولت در حوزه ارزی را قابــل قیــاس با واکنش سیاســت دولت دهم در ســال‌های ۹۰ و ۹۱ دانســت. دولت دهم در گام اول برای کنترل بازار نرخ ارز رســمی را به ۱۲۲۶ تومان رساند و اعلام کرد همه کالاها با این نرخ تامین می‌شوند.

بعد از آن بود که محدودیت‌های ارزی نمایان شــد و اولویت‌های تامین ارز بــرای ۱۰ گروه کالایی در نظر گرفته شــد و به پس از چند ماه نرخ ارز ۲۴۵۰ تومان پا به عرصه اقتصادی کشور گذاشت. پس از آن بانک مرکزی به تدریج اولویت‌هــای کالایی را کاهش و بخش عمده گروه‌های کالایی را با ارز ۲۴۵۰ تومان تامین ارز کرد و ماند تنها اولویت کالایی گروه اول و دوم. در واقع کاری که دو همان ابتدای بروز بحران باید انجام می‌شد، دولت با چند ماه تاخیر انجام داد و این انعطاف دیرهنگام موجب ایجاد هزینه‌ها و رانت‌های زیاد شد.

سیاســت‌گذاری دولــت دوازدهم مشــابه دولت دهــم و بدون درس گرفتن از گذشته

دولــت دوازدهم، بدون توجه بــه این تجربه که با هزینه بســیار زیادی به دســت آمده بود، در یک گام رو به عقب نرخ ارز مداخله‌ای به وسیله صرافی‌ها در بــازار تزریــق کرد و فضای عجیبی را در بازار به وجود آورد. پس از آنکه آن دو برابــر کردن تزریق ارز به بازار نتیجه بخــش نبود و دلار و یورو روز به روز درحال افزایش بود، دولت سیاست جدید ارزی خود را مشابه سیاست بهمن ماه ۹۰ اتخاذ و اعلام کرد.

در واقع دولت دوازدهم چند ماه زمان صرف کرد تا به سیاست بهمن ماه ۹۰ برسد و تقریبا در مسیری گام برداشت که دولت دهم برداشته بود، با این تفاوت که دولت فعلی همچنان به دنبال کنترل نرخ ارز در سطح ۴۲۰۰ تومان است.

اصرار دولت بر حفظ ارز ۴۲۰۰ تومانی در شرایط است که نرخ دلار در بازار در یک ماه اخیر حداقل ۷ هزار تومان بوده است. رانت کلانی در واردات ایجاد شــده اســت، به بهانه تزریق ارز پتروشیمی‌ها و ســایر صنایع سنگین امتیازات رانتی فــراوان از دولــت گرفته‌اند، بازارهــای داخلی در وضعیــت نیمه‌تعطیل هســتند، صادرکنندگان خرد صادرات را متوقف کرده‌اند و از همه مهم‌تر اینکه قیمت اجناس براســاس ارز بازار غیر رسمی قیمت‌گذاری شده و به دست مردم می‌رسد.

کارت‌های اعتباری چرا در ایران اعتباری پیدا نمی‌کنند؟

بیــش از یک ماه از وعده وزیر صنعت،معدن تجارت درباره دور تازه توزیع کارت‌هــای اعتباری می‌گذرد اما هنوز خبری از طرحی که قرار است براساس آن از ابزار کارآمد کارت‌های اعتباری بــرای تزریق تقاضا و رونق در بازار استفاده کرد، منتشر نشده‌است.

به گزارش حکاک، مرور سوابق قبلی تلاش‌ها برای رواج اســتفاده از کارت‌هــای اعتباری نشــان‌می‌دهد با وجود تأکید شــبکه بانکی بر تخصیــص اعتبار در این قالــب، برخی مشــکلات در ســازوکارها و کم‌دقتی در تأمیــن منافع تمام طرف‌های دخیل، فرجام خوبی برای تلاش‌ها به ارمغان نیاورده‌است.

آن‌طور که آمار بانک‌مرکزی نشــان‌می‌دهد بانک‌ها و متقاضیــان کارت اعتبــاری حتی با توجــه به صدور بخش‌نامه "یــارا کارت" تمایــل چندانی به ایــن ابزار ندارند. این بی‌میلی را می‌توان به وضوح از ســهم یک درصــدی کارت اعتباری از همه کارت‌های صادرشــده در شــبکه بانکی کشــور درک کرد. این درحالی اســت به عنوان مثال در انگلســتان طبق آماری که در آوریل ۲۰۱۷ در مــورد کارت‌های نقدی و اعتباری در کشــور منتشر شــده، تعداد کل کارت‌های نقدی صادر شده در انگلیس ۵۱ میلیــون کارت و کارت‌های اعتباری صادر شده ۳۳ میلیون بوده‌اســت. به عبارت دیگر کارت‌های اعتباری سهمی حدود ۴۰ درصد از کل کارت‌های صادر شــده داشته‌اند. حال آن‌که در کشور ما این نسبت کمتر از یک درصد است.

بنا بر اعــلام بولتن آمار پرداخت الکترونیک کشــور از شاپرک در اسفند ماه ۹۶ از میان بیش از ۹۶ میلیون کارت بانکــی تراکنش‌دار در کشــور تنها ۷۸ هــزار کارت از نوع اعتباری اســت این یعنی تنها ۸ صدم درصد! تعداد و سهم کارت‌های اعتباری از کل کارت‌های بانکی و تراکنش‌های ثبت شده طی دو ســال گذشته کاهش نیز داشته‌است؛ در اســفند ماه سال ۹۵ حدود ۱۰۳ هزار کارت اعتباری دارای تراکنش وجود داشــته ۱۳ صدم درصد از کل تراکنش‌های کارت‌های بانکی سهم داشــته‌اند. به این ترتیب طی یک ســال منتهی به پایان اســفند ماه ۹۶ از تعــداد کارت‌های اعتبــاری دارای تراکنــش حدود ۱۵ هزار و از ســهم این کارت‌ها در تراکنش‌ها حدود ۵ صدم کاسته شده‌است.

اشکال در مدل کسب‌وکار مورد استفاده در کارت‌های اعتباری

یکــی از عواملی کــه در عدم موفقیــت کارت‌های اعتباری در کشــور تأثیر داشته، مدل کسب‌وکاری است کــه برای کارت‌های اعتباری وجود دارد؛ در ایران مدل کسب‌وکار کارت اعتباری دارای ذینفعانی مانند پذیرنده، دارنده کارت، بانک صادرکننده و بانک پذیرنده اســت. بانک‌مرکــزی نیز به عنــوان ناظر مســتقیم این حوزه عمل می‌کند. هر دارنده کارت اعتباری در شبکه شتاب، زمانــی مجاز به انجام تراکنش اســت که کد "مکنا" را از مرکــز کنترل و نظارت اعتبار بانــک مرکزی (مکنا) دریافت کرده باشد.

در ایــن مدل، بانک‌های کشــور به میــزان وثایق و ضمانت‌های افراد، اعتبار تخصیص می‌دهند. به عبارت دیگــر، به جای آن‌که از روش‌های اعتبارســنجی بهره گرفته و متناسب با رتبه اعتباری افراد، اعتبار تخصیص داده شــود، با وثایق و ضمانت‌نامه‌های دشــوار، ســعی می‌شود ریسک بانک در این حوزه کاهش داده شود.

بررســی این مدل نشــان‌می‌دهد، عــدم پیش‌بینی مجــاری درآمدی مناســب برای طرف‌هــای درگیر در کارت اعتبــاری، یکی از علل اصلی بی‌میلی بانک‌ها به این ابزار است.

از آنجایی که طبق آمارهای شرکت شاپرک، بیشترین کارت اعتباری صادر شــده تراکنش‌دار در ایران، توسط بانک ملی ایران توزیع شده در این تحقیق مدل شرکت "توسعه پیشگامان پویا" که متولی حوزه کارت اعتباری بانک ملی ایران است، بررسی شده‌است.

مدل توزیع کارت اعتباری براســاس دســتورالعمل اجرایی کارت اعتباری مرابحه به شرح ذیل است:

مشــتری بــه ازای خرید اعتباری به فروشــنده تنها مبلغ خریــد را از طریق کارت اعتباری می‌پردازد، بانک صادرکننــده مبلغ وجه مورد نیــاز را تامین می‌کند و به بانــک پذیرنده می‌پــردازد. بانک صادرکننــده به ازای خدماتی که به مشــتری می‌دهد، حق عضویت سالانه معــادل یک درصد مبلغ کل اعتبــار را دریافت می‌کند. بانک صادرکننده هر ماه صورت‌حساب را برای مشتریان کارت اعتباری ارســال می‌کند. بانک‌هــا معمولا مدت زمانــی را تحت عنوان مهلت تنفس، برای بازپرداخت اقساط مشتری در نظر می‌گیرند. در این فرصت مشتری می‌تواند اقســاط خود را پرداخت کند و و در صورتی که در ایــن بازه موفــق به بازپرداخت نشــود، مبلغی تحت عنوان جریمه دیرکرد به وی تعلق می‌گیرد.

در واقــع براساس این مــدل، دارنــده کارت بدون داشتن پول، قدرت خرید پیدا کرده و می‌تواند محصول یــا خدمت مورد نیــاز خود را بــدون پرداخت وجهی از حســاب نقدی‌اش، دریافت کند. پذیرنــده، بازار خود را گســترش داده و می‌توانند به کســانی که فاقد وجه نقد هســتند، کالا و خدمات عرضه کند و بانک تضمین نیز می‌کند که وجه مذکور به حســاب پذیرنده واریز شــود. بانــک پذیرنده، مانند تراکنش‌های نقــدی باید کارمزد شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت و کارمزد شاپرک را بپردازد. بانک صادرکننده هم باید کارمزد مرکز شــتاب را بپردازد.

در این مدل کســب‌وکار، مشــتری و پذیرنده ســود می‌کنند ولی بانــک صادرکننده و بانک پذیرنده با توجه به هزینه‌های زیادی که صرف بازاریابی کارت اعتباری، هزینه نگهداری سوئیچ، هزینه توزیع و صدور کارت‌های اعتباری و ... می‌شود، درآمد مطلوبی کسب نمی‌کنند.

در ایــن مــدل کســب‌وکار بــا توجــه بــه این‌کــه بانک‌هــا قدرت خرید اقشــار جامعــه را بــالا می‌برند و مصرف‌کننــدگان راحت‌تــر می‌توانند خریــد کنند و در نتیجه تقاضا بیشــتر می‌شــود امــا در این بین بانک پذیرنــده با توجه به هزینه‌هایــی که صرف نگهداری و پشتیبانی زیرساخت‌هایش می‌کند و بانک صادرکننده با توجه به ریسکی که متحمل می‌شود، کارمزدی به ازای هر تراکنش دریافــت نمی‌کنند و این بزرگترین دلیل و علل برای بی‌میلی شــبکه بانکی به کارت‌های اعتباری براساس مدل فعلی است.

اشکالات اقتصادی

گذشــته از اشتباه در مدل کسب‌وکاری که در توزیع کارت‌های اعتباری مــورد اســتفاده قرارمی‌گیرد، علل دیگــری نیز در عــدم موفقیت کارت‌هــای اعتباری در کشــور ما دخالت ندارند. در تحقیق "بررســی تطبیقی مدل کســب‌وکار کارت اعتباری در ایــران با مدل‌های بین‌المللــی و ارائــه راهکارهای برون‌رفت از بن‌بســت رســیدن پــروژه" بــه چنــد علــت از این علل اشــاره شده‌است:

ضعف در اعتبارسنجی مشتریان

یکی از موانع اساســی گسترش کارت اعتباری، نبود یا ضعف ســازوکار مناســب و جامع برای اعتبارسنجی مشــتریان بانکی اســت. در اکثر بانک‌هــای ایران، هر مشــتری که متقاضــی دریافت کارت اعتباری اســت، از طریق ســامانه مکنا اعتبارســنجی می‌شــود که این اعتبارســنجی، تنها به فهرســت اعتبارات اخذ شــده یا اقســاط معــوق توجــه دارد و اعتبارســنجی جامعی از وضعیت و رفتار بانکی،

ســوابق کاری و اعتباری مشتری انجام نمی‌شود. به عنوان نمونه، مشــتری که پیــش از این کارت اعتباری دریافــت نکرده باشــد، با هر ســابقه کار و رفتار بانکی، می‌تواند بالاترین اعتبار ممکن را اخذ کند.

خــلاء ســامانه‌های اعتبارســنجی مشــتریان و رفتارشناســی مشتریان سبب شده اســت بانک‌ها برای حصول اطمینان از بازگشــت اعتبــارات تخصیص داده شــده، وثایق و ضمانت‌نامه‌های ســنگینی مطالبه کنند و فراینــد صــدور کارت اعتباری، به فرایندی دشــوار و پیچیــده تبدیل شــود. طبیعی اســت در چنین فضایی نمی‌توان استقبال از این ابزار را انتظار داشت.

مشکلات قیمت‌گذاری و تعیین نرخ سود

یکی از چالش‌هایی که در مسیر توسعه کارت اعتباری وجــود دارد، بالا بودن نرخ تورم و تعیین دســتوری نرخ ســود در شبکه بانکی کشور اســت. برخی عوامل مانند تورم بالا، تعیین دستوری نرخ سود و نبود نرخ‌های سود مرجع رسمی و شفاف در بازار

پول، موجب شــده است تا بانک‌ها و مشتریان تمایل چندانی به استفاده از کارت اعتباری نداشته باشند. واقعیت آن اســت که بانــک مرکزی کارت‌اعتباری را براســاس قــرارداد مرابحه طراحی کرده که جــزو عقود مبادله‌ای است و نرخ ســود آن در مقایسه با عقود مشارکتی کمتر است. از این رو برای بانک‌ها انتشار کارت اعتباری با نرخ سود پایین، صرفه اقتصادی ندارد.

تأثیــر نظام کارمزدی نادرســت بــر کارت اعتباری

در مدل‌هــای بین‌المللی پرداخــت اعتباری، پذیرنده بابــت پرداختــی که انجــام شــده، ملزم بــه پرداخت کارمزد اســت. نصب و نگهداری پایانه‌های فروشگاهی و بهره‌گیــری از زیرســاخت شــبکه بانکــی، مســتلزم هزینه‌های ســخت‌افزاری و نرم‌افزاری است. علاوه بر این از آنجایی که بانک صادرکننده تعهد پوشش ریسک را به عهده گرفته اســت و به پذیرنده اطمینان می‌دهد تحت هر شــرایطی وجه را به حساب وی واریز می‌کند، بایــد کارمز د خدمات ضمانتی خــود را دریافت کند. در مدل نظام کارمزدی کشور، بیشترین خدمت را پذیرنده دریافــت می‌کند ولــی در ازای این خدمــت، کارمزدی پرداخت نمی‌کند، ازسوی دیگر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت و بانک‌ها با تعیین جوایز متنوع و متعدد در واقع پذیرندگان را تشویق هم می‌کنند!

ازســوی دیگر، این مدل کارمزدی سبب شده پدیده نقدکردن کارت‌های اعتباری رونق بگیرد و دارنده کارت در یــک تراکنش صوری، تمامی اعتبار ذخیره شــده در کارت اعتباری را به پول نقد تبدیل کند.

تلاشی دوباره با رفع اشکالات

با وجود این مســائل وزیر صنعت‌معدن‌تجارت، نیمه اردیبهشــت ماه گذشته از تدوین بسته سیاستی جدیدی بــرای کارت اعتبــاری خبر داد. به گفته شــریعتمداری "جلســات مختلفی با نظام بانکی و شورای پول و اعتبار برای استفاده از کارت‌های اعتباری به سبک کشورهای توســعه یافته داشتیم، بســته قابل ابلاغ شورای پول و اعتبار صادر شــده و مذاکرات برای حل و فصل نواقص آن درحال انجام است".

رئیــس کانون بانک‌هــای خصوصی دربــاره توافق بانک‌ها برای پرداخت تســهیلات کارت اعتباری خرید کالای ایرانــی، جزئیــات بیشــتری از ایــن تــلاش را مشخص می‌کند؛ کورش پرویزیان در این باره گفت "در جلساتی که با بانک‌های دولتی و خصوصی در خصوص حمایت از کالای ایرانی داشــتیم، مقرر شــد بانک‌ها در سیاســت‌های اعتباری تســهیلات کارت اعتباری برای خرید کالای ایرانی در نظر بگیرند".

حال باید دید در دور تازه تلاش‌ها برای اســتفاده از کارت‌های اعتباری، مشــکلاتی که بــه برخی از آن‌ها اشــاره شد، برطرف شــده و می‌توان از ثمرات این ابزار استفاده کرد؟

رئیس کل بانک مرکزی:

بازار ثانویه ارز شکل می‌گیرد

بقیه از صفحه اول

وی افزود: گروه دوم کالاهای ضروری هســتند که قرار اســت ارز مورد نیاز بــرای آنها از محل ۸۰ درصد صادرات غیرنفتی – شــرکت‌های پتروشــیمی فولاد و معدنی – و از محل سامانه نیما تامین خواهد شد.سیف، نرخ مبنا بــرای واردات کالاهای گــروه دوم را همان نرخ ارز رسمی دانســت و گفت: یکی از مباحث جدی ایــن روزها در بازار، تبدیل نرخ کالاهایی اســت که با بهای۴۲۰۰ تومان وارد کشور می‌شوند اما با قیمت‌های بالاتر نرخ‌گذاری می‌شوند.

وی ادامه داد: بانک مرکزی برای کنترل قیمت‌ها و شــفاف سازی در بازار، قرار است ارزهایی که با مبنای ۴۲۰۰ تومــان بــه واردکنندگان تخصیــص داده را در ســامانه‌ای به اطلاع عموم برساند تا هر کسی کالایی وارد می‌کند که قیمت آن منطقی نیســت و با این رقم مغایرت دارد، بتواند اعتــراض کند و نهادهای نظارتی همچون سازمان تعزیرات نظارت کنند.

رئیــس کل بانک مرکزی افزود: در اولویت ســوم، کالاهایی هســتند کــه از محل ۲۰ درصــد صادرات کالاهای غیرنفتی – عمدتا شــامل صادرکنندگان خُرد و بخش خصوصی – انجام می‌شــود و قرار اســت این کار با نرخ توافقی باشد.

ســیف اظهار داشــت: در حقیقت بازار ثانویه‌ای در کنار بازار اصلی شکل می‌گیرد.

به گفته سیف، گروه چهارم، کالاهای ممنوع الورود هستند.وی ابراز امیدواری کرد با این اقدام‌ها و با وجود تلاش‌های دشــمنان بویژه آمریکا برای ایجاد التهاب در بازار، آرامش در فضای اقتصادی کشور ایجاد شود.

رئیس کل بانک مرکزی همچنین پس از جلسه بررسی مسائل اقتصادی و ارزی در دولت به خبرنگاران گفت: طبق بررســی‌های انجام شده و طبق آمار سال گذشته واردات، نیــاز ارزی برای کالاهای گروه نخســت ۱۸ میلیــارد دلار و برای گروه دوم ۲۴ میلیارد دلار برآورد می‌شــود و سهم گروه سوم که کالاهای عادی هستند ۵٫۶ میلیارد دلار خواهد بود.

ســیف اظهار داشــت: گروه چهارم که واردات آنها ممنوع شده، کالاهایی هستند که در تولید آنها خودکفا هستیم و نیازی به واردات آنها وجود ندارد.وی درعین حال نیاز ارزی بــرای واردات کالاهای گروه چهارم را ۳٫۸ میلیارد دلار برآورد کرد که از این پس قرار نیست وارد شوند.

رئیس کل بانک مرکزی با اعلام اینکه مشکلی در تامین ارز بــرای واردات این کالاها وجود ندارد، اظهار داشــت: تلاش‌هایی عمدتاً از خارج کشور برای القای التهــاب به بازار انجام می‌شــود اما بایــد گفت که این التهابات مصنوعی اســت و هیچ نگرانــی بابت تامین کالاهای مورد نیاز جامعه وجود ندارد.

مذاکره درباره نرخ توافقی ارز ادامه دارد

مجتبی خســروتاج، معاون صادراتــی وزیر صنعت نیــز در گفت‌وگو با فارس در مــورد آخرین تصمیمات اتخاذ شــده در رابطه با معاملــه ارز با نرخ توافقی بین صادرکنندگان و واردکنندگان گفت: جلساتی با حضور رئیس‌جمهــور در این باره برگزار شــده، اما هنوز این جلســات ادامــه دارد و تصمیمات نهایی اتخاذ نشــده است.

معاون صادراتی وزیر صنعت، معدن و تجارت پیش از این در رابطه با ارائه ۲۰ درصد ارز حاصل از صادرات غیر نفتی خارج از ســامانه نیما به واردکنندگان اعلام کرده بود: اظهارنامه‌های صادراتی ارزش‌دار می‌شــود، ضمــن اینکه نرخ ایــن اظهارنامه‌ها در خرید و فروش میان صادرکننده و واردکننــده، توافقی خواهد بود، اما مبنای قیمت معاملــه دلار همان ۴۲۰۰ تومان خواهد ماند.

محمد لاهوتی رئیس کنفدراســیون صادرات ایران هم در رابطه با این مطلب اظهار داشــت: تمام مطالبی که تاکنون عنوان شــده در حد حرف است، ولی اخبار جهــت‌دار بــوده و گویا تصمیمی جدیــد در این رابطه اتخاذ شده است.

وی افزود: چندین جلسه در رابطه با چگونگی فروش ارز بــا نرخ توافقی بین صادرکننــدگان و واردکنندگان برگزار شــده است، پیشــنهاداتی مطرح شده است، اما هنــوز جمع‌بندی صــورت نگرفته و ابلاغــی صورت نگرفته است.

رئیس کنفدراســیون صادرات ایران بــا بیان اینکه ممکن اســت آقای رئیس‌جمهور با این موضوع که ارز با نرخ توافقی بین صادرکننده و واردکننده معامله شود، موافقت کرده باشــد، اما تا ابلاغیه منتشر نشود، معلوم نیست وی دقیقا با چه مطلبی موافقت کرده‌است.

فهرست واردکنندگان و کالای وارداتی با ارز رسمی بزودی اعلام می‌شود

رئیــس ســازمان حمایــت مصرف‌کننــدگان و تولیدکنندگان، گفت: طی روزهای آینده فهرســت کامل وارد کنندگان و کالاهایی که با ارز رســمی وارد کشــور شده‌اند، اعلام می‌شود.

به گزارش فارس، سیدمحمود نوابی در حاشیه مراسم امضای تفاهم‌نامه همکاری بین ســتاد مرکزی مبارزه با قاچــاق کالا و ارز و ســازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در جمــع خبرنگاران با بیان اینکه بزودی فهرســت تمامی کالاهایــی که بــا ارز ۳۸۰۰ یا ۴۲۰۰ تومانی وارد کشــور شــده‌اند، اعلام می‌شــود، گفت: به همه واردکنندگان اعــلام کرده‌ایم که با خوداظهاری و قیمــت کالا را برمبنای ضوابط عمومــی قیمت‌گذاری، قیمت‌گذاری کنند و در ســامانه ۱۲۴ سازمان حمایت ما لیست این کالاها را اعلام می‌کنیم.

رئیــس ســازمان حمایــت مصرف‌کننــدگان و تولیدکنندگان اظهار داشــت: از ایــن طرف هم از بانک مرکــزی خواســته‌ایم تــا در کوتاه‌تریــن زمان لیســت کالاهای وارداتی با ارز رسمی را به ما اعلام کند و بانک مرکــزی هم قول داده تا رمز عبور را به ما بدهد و ما به صورت آنلاین به این اطلاعات دست یابیم.

وی اظهار داشــت: این موضوع دستور رئیس‌جمهور اســت که اعلام شود، چه کســانی چه مقدار کالا با ارز رسمی وارد کشور کرده‌اند.

وی گفــت: بــازار تحت تأثیــر تحریم‌هــای ظالمانه هــم قــرار دارد و وقتی که مســائلی از قبیل محدودیت در تخصیــص ارز و محدودیت در واردات کالاها مطرح می‌شود، بازار از آن تأثیر می‌گیرد.

وی بــا بیــان اینکه کنتــرل برخی بازارهــا در حوزه وظایف ســازمان حمایت نیســت، گفت: به عنوان مثال کنترل گرانی مســکن هیچ‌گاه در حوزه فعالیت سازمان حمایــت نبوده و ســازمان حمایت و ســازمان بازرســی هیچ‌گاه به مسأله اجاره و قیمت مسکن ورود پیدا نکرده است.

رئیــس ســازمان حمایــت مصرف‌کننــدگان و تولیدکنندگان بــا بیان اینکه ســازمان حمایت حتی در حوزه کالاهای دســته دوم وارد نمی‌شــود، گفت: وقتی خودرو از شــرکت خودروســازی به بازار عرضه می‌شود، وظیفه ســازمان حمایت است که قیمت آن را رصد کند و اجــازه ندهد که حتی آن خــودرو با یک ریال بالاتر از قیمت مصوب فروخته شــود، اما زمانی که خودرو توسط یک فرد خریداری می‌شود، فرد مالک آن است، البته ما نمی‌گوییم کــه آن فرد می‌تواند گران‌فروشــی کند، اما در این مرحله دیگر ســازمان حمایــت وظیفه‌ای ندارد و وظیفه‌ای هم برایش تعریف نشده است.

وی با بیان اینکه اتفاق عجیبی در بازار نیفتاده است، اظهار داشــت: قبل از مســائل مربوط به تحریم‌ها بازار مسیر خودش را طی می‌کرد، اما اتفاقات اخیر تکانه‌هایی را ایجاد کرده و منجر به ناامنی روانی شــده و یکســری هم به این مسائل دامن می‌زنند.

رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با اشاره به ممنوعیت واردات خودرو، گفت: به هر دلیلی تصمیمی گرفته می‌شــود که کالایی وارد کشــور نشود، طبیعی اســت که آن کالا یا خودرویی که در بازار است، دیگــر نمی‌توان راجع به قیمــت آن نظری داد که گران است یا ارزان، در این شــرایط دیگر بحث قیمت‌گذاری بر روی کالاهای موجود مطرح نیســت، بنابراین ممکن است نوسان قیمت ایجاد شود.

نوابــی با اشــاره بــه ۱۵ هزار هــزار میلیــارد تومان نقدینگی در بــازار گفت: این میــزان نقدینگی می‌تواند بازار ارز، ســکه و ســایر بازارها را به هــم بریزد، امروز شاخص بعضی از معاملات در بازار سکه است.

وی افزود: ســازمان حمایت به بازار ســکه نمی‌تواند ورود پیدا کند و این موضوع جزو وظایف ما نیست.

رئیــس ســازمان حمایــت مصرف‌کننــدگان و تولیدکنندگان اظهار داشت: برای سازمان حمایت سطح وظایفی تعریف شده که از جمله آن می‌توان به مبارزه با قاچــاق کالا و ارز و همچنین تنظیم بازار کالاهای گروه یک که ســبد غذایی مردم را تشکیل می‌دهند و تنظیم بازار لوازم خانگی اشاره کرد.

نوابــی گفت: مبارزه با قاچــاق کالا و ارز باید در حد مبــارزه با مواد مخدر باشــد و این مبــارزه باید از مرزها صورت گیرد.

قیمت سکه، طلا و ارز (ریال)	
یک مثقال طلا	۱۱،۱۴۷،۰۰۰
یک گرم طلا	۲،۵۷۳،۰۰۰
سکه امامی	۲۸،۷۶۰،۰۰۰
سکه بهار آزادی	۲۷،۵۵۰،۰۰۰
نیم سکه	۱۴،۷۳۰،۰۰۰
ربع سکه	۷،۸۷۰،۰۰۰
سکه گرمی	۴،۲۴۰،۰۰۰
دلار	۴۲،۰۰۰
یورو	۱۰۰،۰۰۰
پوند	۱۱۳،۶۰۰

شاخص‌های بورس	
شاخص کل	۱۱۵۱۷۴٫۵
شاخص صنعت	۱۰۴۵۸۲٫۰
حجم معاملات	۳،۱۴۲ میلیون سهم
ارزش معاملات	۹،۵۷۵،۹۹۷ میلیون ریال
تعداد معاملات	۱۷۶،۰۱۶
ارزش بازار	۴،۴۳۳،۱۳۶ میلیارد ریال

اخبار کوتاه

وزیر صنعت از اختصاص ۱۸ میلیارد دلار برای واردات کالاهای ضروری خبر داد

وزیر صنعت از اختصاص ۱۸ میلیارد دلار از مجموع منابع ارزی حاصل از فروش نفت خام برای واردات کالاهای اساســی و ضــروری خبر داد.به گزارش خبرگزاری صدا و سیما؛ محمد شریعتمداری در پایان جلسه بررسی موضوعات اقتصادی ارز که با ریاست معاون اول رئیس‌جمهور برگزار شد افزود: این بخش از منابع ارزی حاصل از فروش نفت خام برای واردات کالاهای ضروری که با نیاز عامه مردم اســت و یا در تولید داخلی نقش اساســی دارد و یا مثــل دارو که برای مردم اهمیت فوق‌العاده دارد، اختصاص می‌یابد.وی ارز تخصیص یافته به کالاهای مصرفی مانند مواد اولیه تولید، ماشین آلات صنعتی مورد نیاز را ۲۴ میلیارد دلار اعلام کرد و گفت: ارز مورد نیــاز بــرای واردات این گروه از کالاها که در گــروه دوم قرار دارد از محل صادرات غیر نفتی که مربوط به واحدهای تحت اختیار دولت یا نهادهای عمومی غیر دولتی اســت، اختصاص می‌یابد.وزیر صنعــت، معدن و تجارت افــزود: ارز مورد نیاز برای کالاهای گروه دوم همچنین از محل صادرات حوزه پتروشیمی، فولاد، مس، سرب و روی تأمیــن می‌شــود و صادر کنندگان مکلفند در زمــان صادرات ارز را در اختیار بانک‌ها قرار دهند.شــریعتمدای درباره تأمین ارز مورد نیاز گروه ســوم کالاها گفت: ارز مورد نیاز گروه ســوم که کالاهای مصرفی اســت ۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار تعیین شده است و ارز مورد نیاز از صادرات کالاهای عمده مانند صادرات کالاهای سنتی و صنعتی کوچک تأمین می‌شود.

ایران پارسال ۵۰ میلیارد دلار نفت خام صادر کرد

معاون مهندســی، پژوهش و فناوری وزارت نفــت گفت: کل درآمد ارزی صادرات کشــور در ســال گذشــته حدود ۹۰ تا ۹۵ میلیــارد دلار بود که ۵۰ میلیارد دلار به نفت خام و ۲۰ میلیارد دلار به فرآورده‌ها و پتروشیمی‌ها تعلق داشــت.به گزارش ایرنا، «حبیب‌الله بیطرف» در نخستین کنفرانس بین‌المللی مدیریت یکپارچگی دارایی‌های فیزیکی صنعت نفت و گاز در بخش ساحل و فراساحل، بیان داشت: سهم نفت و فرآورده‌های صنعت نفت از سبد صادراتی کشــور ۷۰ درصد اســت.وی افزود: نقش حائز اهمیت صنعــت نفت ایران در سطح جهان و اوپک و برخورداری از حجم قابل توجه ذخایر نفت و گاز نشان دهنــده اهمیت مدیریت دارایی‌های فیزیکی این صنعت اســت.وی ادامه داد: مدیریــت یکپارچگــی دارایی‌ها در صنعت نفت به کاهــش هزینه‌ها، افزایش بهــره‌وری، افزایــش ایمنی، مصــرف بهینه انرژی و بهبود تعامل ســازمان با محیط‌زیســت می‌انجامد.بیطرف اضافه کرد: مدیریت یکپارچگی دارایی‌ها نه تنها در دارایی‌های فیزیکی، بلکه درباره دیگر ســرمایه‌های ســازمان از جمله سرمایه انسانی و دارایی‌های اطلاعاتی و مالی نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

اخذ مالیات از خرید و فروش ۵ هزار دلار به بالا

رئیس کل ســازمان مالیاتی گفت: هرکس اقدام به خرید و فروش ۵ هزار دلار یــا بالاتر نماید مشــخصات او در ســامانه اطلاعاتی جامع کشــور ثبت می‌گردد.کامــل تقوی نــژاد گفت: هر فرد حقیقی ایرانــی در داخل و خارج از کشــور بابت هر فعالیتی باید مالیات پرداخت کند. کســانی هــم که اقدام به خرید و فروش ســکه و ارز نموده‌اند تا خرداد ماه آینده فرصت ارائه اظهارنامه مالیاتی دارند با در نظر گرفتن زمان یکســاله‌ای که این میان صرف می‌شود، اخذ مالیات از این نوع کاســب‌ها تأثیر چندانی بر بازار فعلی ندارد.او ادامه داد: هرکس اقدام به خرید و فروش ۵ هزار دلار یا بالاتر نماید مشــخصات او در ســامانه اطلاعاتی جامع کشــور ثبت می‌گردد. اگر این افــراد پرونده مالیاتی داشــته باشند به آنها رسیدگی می‌شود و اگر هم نداشته باشند برایشان پرونده تشــکیل خواهد شد و به نسبت نوع معامله و حقیقی و حقوقی بودن اشخاص مالیاتشان محاسبه می‌گردد.

خرید و فروش سکه متوقف شد

عضــو هیئت رئیســه اتحادیه طلا و جواهر از توقف عرضه ســکه در بازار خرده فروشی خبر داد.محمد کشتی آرای در گفتگو با خبرگزاری صداوسیما، با اشــاره به اینکه تقاضای زیاد برای خرید سکه، سبب افزایش قیمت طلا شده اســت افزود: بسته شــدن بازار آتی و ورود فعالان بازار، دلیل افزایش بی‌رویه قیمت و رسیدن بهای هرگرم طلای ۱۸ عیار به گرمی ۲۷۰هزار تومان و سکه به ۳ میلیون تومان در روزهای اخیر بوده است.

نوبخت: مشکل کنونی، رشد میل تبدیل ریال به دلار است

رئیس ســازمان برنامه و بودجه کشور مشکل کنونی را «افزایش اشتیاق و گرایش برای تبدیل موجودی ریال به ارز» دانست و گفت: منابع ارزی بیش از مصارف کشور است.به گزارش خانه ملت، «محمدباقر نوبخت» افزود: درآمدها و دریافت‌های ارزی کشــور ۹۴ میلیارد دلار و مصارف کشور که بخش عمده آن واردات اســت از ۴۸ میلیارد دلار تا ۵۰ میلیارد دلار فراتر نمی‌رود.توضیح داد: منابع ما از طریق فروش نفت حدود ۵۲ میلیارد دلار است. همچنین حدود ۴۵ میلیارد دلار از صادرات غیرنفتی حاصل می‌شــود.نوبخت ادامه داد: بخش عمده صادرات غیرنفتی پتروشیمی و فولاد و بخش دیگری از خرده صادرات اســت و به ۸۰ درصد و ۲۰ درصد تقسیم می‌شــود.وی افزود: در صورتی که ۲۰ میلیارد دلار واردات خدمات به مصارف کشــور اضافه شود حداکثر مصرف کشــور از ۷۵ میلیارد دلار بیشــتر نمی‌شود.نوبخت تأکید کرد «مشکلی که در این زمینه وجود دارد و در چند ماه گذشــته شــدت گرفته، اشــتیاق و گرایش برای تبدیل موجودی ریال به ارز است».وی بیان کرد: ما می‌توانیم به کالاها و خدمات ارز دهیم اما نمی‌توانیم (هزینه) ویلا، خانه و سرمایه خارج کشور را تامین کنیم اما به هر دلیلی مانند وجود نقدینگی، بسیاری تلاش می‌کنند ریال را به دلار تبدیل کنند که برای این تعداد درخواست، دلار نداریم.

پیشرفت ۹۱ درصدی منطقه یک آزاد راه تهران ــ شمال

مدیرعامل شــرکت ساخت و توســعه زیربناهای حمل و نقل کشور گفت: پیشــرفت منطقــه یک آزادراه تهران ـ شــمال ۹۱ درصد ارزیابی می‌شــود و امیدوریم با تکمیل ۹ درصد باقیمانده این پروژه امســال تکمیل شــود.خیرالله خادمی در حاشــیه مراســم بازدید رئیس قوه مقننه و وزیر راه و شهرسازی از آزادراه تهران ـ شمال اظهار داشت: عملیات اجرایی در منطقه یک آزادراه ۹۱ درصد پیشــرفت فیزیکی دارد. در این منطقه کار روسازی درحال انجام است و پیمانکار اجرای تأسیســات مکانیکی و برقی هم شــروع به کار کرده است. وی ادامه داد: امیدواریم ۹ درصد باقیمانده منطقه یک طبق برنامه پیش برود و بتوانیــم منطقــه یک را در ســال ۹۷ افتتاح کنیم.خادمی بــا تأکید بر اینکه تلاش می‌شود با حداکثر ایمنی منطقه یک آزادراه تهران ـ شمال افتتاح شود، گفت: این امکان وجــود دارد که به عنوان مثال پهنای تونل‌ها را نصب نکرد و پروژه را افتتاح کرد، اما ایمنی مســیر و تکمیل کامل هنگام افتتاح برای ما مهم است.

عربستان: مصرف کنندگان خیالشان از بابت وجود نفت راحت باشد

وزیر انرژی عربســتان ضمن وعده کنترل قیمت نفت، اعلام کرد: مصرف کنندگان خیالشان از بابت وجود نفت برای خرید و نظارت سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) بر بازار راحت باشد.به گزارش ایرنا به نقل از روزنامه استار کانادا، این اقدام نشانه آن است که برای بازارهای جهانی، افزایش واقعی عرضــه نفت به میزانی حدود یک میلیون بشــکه در روز در راه اســت.«خالد الفالح» وزیر انرژی عربســتان در حاشــیه نشســت خود در وین با «الکساندر نــواک» وزیر انرژی روســیه به خبرنگاران گفت: ما هر کاری که لازم باشــد انجام می‌دهیم تا بازار نفت در تعادل باشــد.وی در مورد جزئیات این تضمین و اینکه توافق اوپک و غیراوپک چگونه اجرا خواهد شد، چیزی نگفت.روزنامه اســتار این امر را نشانه مبهم بودن توافق اخیر اوپک که جمعه گذشته حاصل شــد، دانســت.«آن–لوئیس هیتل» ناظر کهنه کار بازار نفت و مشاور شرکت نفتی «وود مکنزی» انگلیس گفت: تنها کشوری (در اوپک) که می‌تواند تولید خود را افزایش دهد، عربســتان اســت و بنابراین تفســیر این کشور از توافق اوپک، تنها تفسیری است که اهمیت دارد.

پیش‌فروش خودروهای وارداتی ممنوع شد

بــا توجه بــه قرار گرفتن خــودرو در لیســت کالاهای ممنوعــه وارداتی، پیش‌فــروش خودروهای وارداتی از این به بعد غیرمجاز خواهد بود.به گزارش ایسنا، وزیر صنعت، معدن و تجارت در پایان خرداد ماه مصوبه ستاد فرماندهی اقتصــاد مقاومتــی مبنی بر ممنوعیــت واردات بیــش از ۱۴۰۰ قلم کالا را به ســازمان توســعه تجارت ابلاغ کرد.طبق این ابلاغیه از ابتــدای تیر ماه ثبت ســفارش و واردات کالاهای لوکس و غیرضروری از جمله خودرو ممنوع شده و همچنین ثبت سفارش‌های پیشین انجام شده برای واردات این محصولات نیز در صورتی که تا تاریخ ۳۰ خرداد ماه ارز آنها تخصیص نیافته باشد، ممنوع اســت.به این ترتیب با مصوبه دولت از ابتدای تیر ماه امکان ثبت ســفارش و واردات خودروهــای خارجــی وجود نخواهد داشــت و واردات این خودروها تا اطلاع ثانوی ممنوع است.

سرعت رشد معاملات و سرعت رشد قیمت مسکن کاهش یافت

بررســی آمار ارائه شده از بازار مســکن شهر تهران در خردادماه که توسط دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی ارائه شده نشان می‌دهد با این‌که قیمت‌ها ۲۹ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش یافته از سرعت رشد آن کاســته شــده و علت این افزایش قیمت نیز پرش قیمت‌های پیشــنهادی در مناطق ۱، ۲ و ۵ بوده اســت.به گزارش ایســنا، دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد مســکن وزارت راه و شهرســازی آمار تعداد معاملات مســکن در خرداد ماه امســال و میانگیــن قیمت هر متر مربــع آپارتمان چه در ســطح مناطق ۲۲ گانه و چه در ســطح شــهر تهران را اعلام کرد.براســاس این گزارش تعداد کل مبایعه نامه‌های امضا شــده در شــهر تهران ۱۵ هزار و ۲۰۹ فقره بود که نســبت به اردیبهشت امســال ۲۱٫۷ درصد تعداد معاملات کاهش یافته است. همچنیــن میانگین قیمت هر متر مربع واحد مســکونی در تهران ۶ میلیون و ۴۹۰ هزار تومان بوده که نسبت به ماه گذشــته (اردیبهشت ۹۷) معادل ۷٫۷ درصد و نســبت به مدت مشابه سال گذشته (خرداد ۹۶) ۲۹٫۵ درصد افزایش را نشــان می‌دهد.نکته قابل توجه از بررســی این آمار آن است که علت رشد میانگین قیمت، پرش قیمت‌های پیشنهادی و قطعی در مناطق ۱، ۲ و ۵ بوده و افزایش قیمت در سایر مناطق شیب ملایم‌تری داشته است.